7/7071
7/7072

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.12.0.APK.0.07-211 /4303
KONU: Yazılı Soru Önergeleri

..../07/2005

18 TEMMUZ 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 27.06.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-12267 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen, Şanlıurfa Milletvekili M. Vedat MELİK'e ait 7/7071 esas nolu ve Adana Milletvekili Atilla BAŞOĞLU'na ait 7/7072 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:
1- Görüş 7/7071 (2 sayfa)
2- Görüş 7/7072 (2 sayfa)

7/7072

YAZILI SORU ÖNERGESİ
Önerge Sahibi : Atilla BAŞOĞLU
ADANA Milletvekili
Önerge No : 7/7072

Yurdumuzda uzun süredir gerek halk sağlığı gerek tüketici hakları ilkeleri ihlal edilmekle bir takım ürünlerin sahteleri piyasaya verilmektedir. Özellikle alım gücü kısıtlı vatandaşlarımızı kandırmak suretiyle sahte ürünlerini pazarlayan bu hainler karşısında hükümetimiz gerekli tedbirleri almakta, operasyonlar düzenlenmekte ve eylemleriyle gözdağı vermektedir. Nitekim "Bal Ürünleri" hususunda, bakanlığınızca düzenlenen operasyon, aldığımız aks-i sedalara göre, hükümetin halkın menfaatlerine sahip çıktığı inancını pekiştirmiştir.

Hükümetin bal konusunda yürütülen bu operasyonu diğer ürünlerde devam ettireceği zaten bilinmektedir ancak öncelik verilmesi gereken "Nar Ekşisi" ve "Pekmez" olmak üzere 2 ürün bulunduğu malumdur. Bu ürünlerde namusuyla çalışan işletmelerin önemli şikayet ve sıkıntıları vardır.

Ağaçlardan toplanan ekşi yahut tatlı nar, ortadan kesilip bir çekiçle tekneye dökülmekte ve kaynatmak suretiyle belirli bir kıvama ulaştırılmaktadır. Soğumasını takiben süzülen sıvı, bekletilmekte ve saf haliyle piyasaya sunulmaktadır. Oysa ki alınan bilgilere göre, hiç nar kullanmaksızın piyasaya sunulan nar ekşisi bulmak mümkündür. Iskartaya çıkmış olan incirlerin toplanılıp pekmeze çevrilmesi, bununda ekşime yapması sonrasında glikoz, limon, tuz gibi katkılarla şişelenen sıvı, piyasaya nar ekşisi adı altında sunulabilmektedir. Bu nedenle ehil ellerde hazırlanıp 12 YTL den piyasaya verilen nar ekşisinin kısa zamanda bozulan ve ekşime yapan, sahtesi 6 YTL gibi bir fiyattan piyasaya sunulabilmektedir.

Pekmez ise, kesilen üzümün kayadan yahut ağaçtan yapılan "sal" da ayakları çizmeleri işçilerce ezilmesi suretiyle suyunun alınmasıyla burun şerbeti ve mengeneyle posasının sıkılmasıyla ikinci suyu alınır ve bunlar 1. ve 2. kalite olarak, yahut karıştırılarak kaynatılır ve pekmezle mayalanır. Elde edilen sıvının kaba konması ve donması sonrasında pekmez elde edilir. Oysa ki bu mayalanma olmaksızın kaynamış şıraya glikoz katmak suretiyle pekmez kriterlerini karşılamayan bir "sıvı pekmez" üretilmektedir. Bunda ne katı pekmezdeki işçilik söz konusudur ne dayanıklılık mevzu bahistir, ne de sağlık beklentileri karşılanmaktadır.

Bahse konu ürünlerin sahtelerinin bir başka üretilme yöntemi ise meyan köküne katkı maddeleri ilave edilmesi suretiyle gerçekleşmektedir.

Bu ürünlerde devlet kontrolünün artırılması özellikle itibarlarına leke sürülen namuslu üreticilerin bal ürünlerinde olduğu gibi aklanmalarını, haksız rekabetin engellenmesini ve tüketici haklarının korunmasını temin edecektir. Bu kapsamda;

SORU 1) Bal operasyonu sonucunda bakanlığımız, şirketlerin ismini açıklamıştır. Ancak bununla birlikte şahıs isimlerinin de kamuoyuna açıklanması, böylelikle kişilerin yeni şirketler kurarak fiillerini tekrarının önüne geçilmesi ve sahtekar ruhları temsil eden aile isimlerinin ifşa edilmesi düşünülmekte midir?

CEVAP 1) Son yıllarda ihracatımızı olumsuz yönde etkileyen ve ekonomik kayıplara

neden olan arı ürünlerinden özellikle balda taklit ve tağşişin önlenmesi amacıyla Bakanlığımız İl Müdürlükleri tarafından şüphe ve şikayetler üzerine yapılan denetimler dışında petek, bal mumu ve bal üreten işletmeler ile satış ve toplu tüketime sunan iş yerlerindeki denetimler artırılmıştır. Bu çerçevede 2005 yılında bal üreten, satan ve toplu tüketime sunan işyerlerinin denetim ve kontrolleri sonunda Türk Gıda Kodeksine göre uygun üretim yapmayan işyerlerinin isimleri Bakanlığımızın web sitesinde yayınlanmıştır.

İşyerlerinden alınan bal numuneleri C13 ve C14 yönünden analizleri sonunda olumsuzluk tespit edilen şahısların isimlerinin açıklanması yerine, halkımızın marka boyutunda tüketimde bulunması göz önüne alınarak firma adı açıklanmaktadır.

SORU 2) Besin operasyonlarınızda yukarıda bahse konu edilen iki ürün nar ekşisi ve pekmezde gerekli kriterleri karşılamayan yahut sahtelerini pazarlayanlar hakkında gerekli önceliği verecek misiniz?

CEVAP 2) 05.06.2004 tarih ve 25483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren **"Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki 5179 sayılı Kanun"** ile; gıda maddesi üreten, üretip ve satan, sadece satış yapan işyerleri ile toplu tüketim yerlerinin denetimleri Bakanlığımızın yetkisinde bulunmaktadır. Yasa gereğince tüm gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin kontrol ve denetimleri ile birlikte nar ekşisi ve pekmez üreten, satan ve toplu tüketime sunan iş yerlerinin de kontrol ve denetimi sürdürülmektedir.